

KOMENTARI NA STRATESKU PROCJENU UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ZA DRŽAVNU STUDIJU LOKACIJE SEKTOR 36

Prema Zakonu o strateškoj procjeni uticaja (Sl.list RCG 80/05 od 28.12.2005) i članu 19. dostavljamo komentare na Izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu vezano za Državnu studiju lokacije Sektor 36 (u daljem tekstu Izvještaj).

Na osnovu uvida u Izvještaj dajemo sledeće primjedbe:

- Izvještaj je ocijenjen kao nepotpun, nedorečen, u vaznim dijelovima apstraktan, sa puno nevažnih opisa čime se uskraćuje mogućnost običnom građaninu da valjano sagleda težinu planiranog zahvata. U dokumentu nije detaljno ili konkretno elaboriran niti jedan jedini veći zahvat, prijetnje i uticaj za životnu sredinu.
- Projekat je s aspekta uticaja životne sredine potpuno nemoguć s obzirom na uticaje koji se ostvaruju i čiji se negativan uticaj bez mogućnosti sanacije konstatuje više puta u Izvještaju. Trenutni kapaciteti plaža su 661 kupača, tako da je planirano proširenje zbog izgradnje kompleksa Luštica development 7.612 nevjerovatan. U odnosu na hidrološku infrastrukturu i tretiranje otpadnih voda ovaj projekat nije održiv, štavise zagovara razvoj masovnog turizma i nije u skladu sa Master planom za razvoj turizma u Crnoj Gori.
- Izvještaj u dijelu zakonskih propisa koji definišu zaštitu životne sredine ne sadrži Zakon o moru, Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu, Zakon o morskome dobru, koji predstavljaju jedan od osnova za zahvate na moru i priobalnom pojasu.
- Realizacija predmetnog plana, kako se navodi, podrazumijeva izgradnju pontona sa šipovima i pristaništa sa većim brojem vezova koji zahtijevaju radove u moru. S obzirom na ovo Izvještaj se mora dopuniti konkretnim podacima o moru, koji se odnose na podatke o kvalitetu morske vode, postojećim i planiranim izvorima zagađenja sa kopna, kao i identifikacijom zaštićenih vrsta koje mogu biti ugrožene ili trajno izgubljene realizacijom plana. Ovako je cijeli plan besmislen uključujući procjenu uticaja i fiktivna alternativna rješenja.
- Takođe, Izvještajem nijesu dati podaci o stanju kamenoloma koji se nalazi na predmetnoj lokaciji dok se planira njegova rekultivacija u turističke svrhe. S tim u vezi Izvještaj ne sadrži podatke niti adekvatne mjere za njegovu rekultivaciju i zaštitu životne sredine.
- Izvještaj mora da sadrži identifikaciju područja za koja postoji mogućnost da budu izložena značajnom riziku i karakteristike životne sredine u tim područjima. Ovaj dio potpuno izostaje i potrebno ga je dopuniti konkretnim podacima o eventualnom postojanju područja koja mogu biti



izložena riziku prilikom realizacije plana, sa posebnim osvrtom na područja zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta, kao i područja kulturno - istorijskih spomenika.

- Imajući u vidu da se u zaleđu Izvještaja planira realizacija plana sa velikim projektima, predmetni Izvještaj se ne može posmatrati odvojeno, te je neophodno dati procjenu kumulativnog uticaja oba plana na životnu sredinu. Neozbiljna je i neprihvatljiva konstatacija obrađivača da će negativni uticaji biti trenutni, te da će jedini izvori zagađenja biti prašina, izduvni gasovi i buka. U cilju adekvatne procjene uticaja realizacije plana na životnu sredinu, pri izradi Izvještaja je neophodno uzeti u obzir sljedeće karakteristike uticaja: vjerovatnoću, intenzitet, složenost, vremensku i prostornu dimenziju, kao i kumulativnu i sinergijsku prirodu uticaja. Takođe, tabelarni prikaz kriterijuma uzetih za procjenu uticaja na pojedine segmente životne sredine mora imati obrazloženje, kako bi se na pravi način sagledali mogući negativni uticaji realizacije plana.

- U dijelu mjera predviđenih u cilju sprječavanja ili otklanjanja, u najvećoj mogućoj mjeri negativnih uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu nedostaju konkretne mjere zaštite i sanacije svih segmenata životne sredine, te na osnovu navedenog, treba očekivati dopunu ovog dijela Izvještaja pomenutim mjerama. U izvještaju se predviđa izgradnja pristana sa 150 vozova, tako da se mora očekivati negativan uticaj opasnih i štetnih materija na kvalitet vode i biodiverzitet mora, tokom izgradnje i korišćenja. Shodno tome, Izvještaj mora sadržati konkretne mjere zaštite mora, kao i smjernice za postupak procjene uticaja planiranih objekata na životnu sredinu. Takođe, pored navedene obaveze budućih korisnika planiranih objekata da obezbijede adekvatno odvođenje otpadnih voda, neophodno je naglasiti da građevinska dozvola za izgradnju objekata može biti izdata tek nakon dobijanja dokaza da je sva potrebna infrastruktura riješena ili će biti riješena do stavljanja objekata u funkciju.

- U djelu mjera zaštite biodiverziteta obrađivač navodi da će se nakon završetka radova sprovesti sanacija i rekultivacija otkrivenih površina, sađenjem i zatravnjivanjem.. Shodno tome, neophodno je navesti listu vrsta koje se planiraju koristiti za pomenutu namjenu.

- U Izvještaju nedostaju zaključci do kojih se došlo tokom izrade Izvještaja o strateškoj procjeni, s obzirom da postojeći nije konkretan i ne daje jasnu procjenu planiranih aktivnosti, koja se očekuju realizacijom Studije.

- Alternativno rješenje koje je ponuđeno u planu („ne graditi ništa“) ne ogleda stvarnu volju i motivaciju da se uradi rješenje koje će moći da zaista bude razmatrano na približno istom razvojnom nivou ili sličnim mogućnostima za njegovu realizaciju. Ovako postoji samo *pro formae* i nije relevantno.

Podgorica, 10. oktobar 2011. godine

Za MANS i Green Home,

Dejan Milovac
Direktor programa za urbanizam